

Sygn. akt **IV U 1422/20**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2021 r.

**Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:**

Przewodniczący: SSR del. do SO Beata Bury

Protokolant: st. sekr. sądowy Katarzyna Pokrzywa

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 26 lipca 2021 r. w R.

sprawy z wniosku G. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania G. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 11/09/2020 r. znak (...)

I. uchyla zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 11 września 2020 r. znak: (...) i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu,

II. zasądza od organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz wnioskodawcy G. B. kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku proszę doręczyć:

- pełnomocnikowi wnioskodawcy,

- pełnomocnikowi organu rentowego - z pouczeniem o apelacji – z odpisem pisma wnioskodawcy z 30 czerwca 2021 r.

K.. 7 dni.

R., 26 lipca 2021 r.

Niniejsze pismo umieszczone zostało na portalu informacyjnym w celach informacyjnych i nie wywołuje skutków procesowych: doręczenie wywołujące skutki procesowe na zarządzenie przewodniczącego dokonane zostanie według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego.

Sygn. akt IV U 1422/20

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 26 lipca 2021 r.

Decyzją z dnia 11 września 2020 r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej oraz ustawy z dnia 24 lipca 2015r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych, po rozpatrzeniu wniosku G. B. z 12 sierpnia 2020 r., ustalił od 1 września 2020 r. uprawnienia do świadczeń w zbiegu. Wskazał, iż G. B. jest uprawniony do renty rodzinnej do 31 października 2022 r. Wysokość świadczenia wyniosła 1 200,00 zł. Organ poinformował, iż do świadczenia przysługują: dodatek pielęgnacyjny do 31 października 2022 r. w kwocie 229,91 zł oraz świadczenie uzupełniające w kwocie 500,00 zł. Podał także, że świadczenie zwiększa się o kwotę ustaloną w decyzji dotyczącej renty socjalnej o 1 200,00 zł i jednocześnie świadczenie zmniejsza się o ww. kwotę z tytułu zasiłku pielęgnacyjnego wypłaconego za okres, za który przysługuje dodatek pielęgnacyjny, tj. od 1 września 2005 r. do 31 maja 2020 r. ZUS podał, że od 1 września 2020 r. wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 1 535,91 zł.

W odwołaniu od decyzji pełnomocnik G. B. kwestionował rozstrzygnięcie zawarte w pkt II.5 i pkt III.3 decyzji. Wnosił o jej zmianę poprzez odstąpienie od zmniejszenia świadczenia do wypłaty o kwotę 1 200,00 zł, tj. uchylenie pkt II.5 i w konsekwencji ustalenie od 1 września 2020 r. wysokości świadczenia do wypłaty na kwotę 2 735,91 zł. Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie art. 30 ust. 5 i ust. 6 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS Oddział w R. wniósł o zawieszenie postępowania do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie zażalenia wnioskodawcy do (...) na postanowienie (...) D.. W uzasadnieniu poinformował, że w dniu 12 sierpnia 2020 r. wpłynęło pismo (...) w D. informujące, że decyzją (...) D. z 1 dnia września 2005 r. G. B. uzyskał prawo do zasiłku pielęgnacyjnego począwszy od dnia wydania decyzji. W związku z tym, że od dnia 1 listopada 2003 r. był on uprawniony do dodatku pielęgnacyjnego, zasiłek mu nie przysługiwał. Dlatego też (...) w D. zwrócił się do organu rentowego o zwrot wypłaconego zasiłku.

W piśmie procesowym z dnia 7 czerwca 2021 r. organ rentowy wskazał na zastosowanie art. 139 i n. ustawy o emeryturach i rentach z FUS, którzy przewiduje możliwość i reguluje zasady dokonywania potrąceń ze świadczeń emerytalno-rentowych oraz klasyfikuje kategorie należności podlegających potrąceniu w określonej kolejności (w tym przypadku pkt 6). Wskazał, że wniosek GOPS-u w D. z dnia 11 sierpnia 2020 r. był dla organu wiążący i dotyczył świadczenia nienależnego za okres od 1 września 2005 r. do 31 maja 2020 r. Jednocześnie organ rentowy ustalił wysokość potrąceń z zachowaniem maksymalnej dopuszczalnej kwoty – 50% świadczenia miesięcznego brutto, zgodnie z art. 140 ust. 4 ustawy FUS.

W piśmie procesowym z dnia 8 czerwca 2021 r. oraz z dnia 17 czerwca 2021 r. wnioskodawca ponownie powołał się na treść art. 30 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych, ewentualnie art. 118 KC, wskazując, że potrącenie dotyczy okresu 15 lat (2005-2020). Powołał się również na treść art. 30 ust. 6 ustawy. W konsekwencji, wymagane było przeprowadzenie dwóch odrębnych postępowań: wcześniejszego w przedmiocie ustalenia nienależnych świadczeń i późniejszego w przedmiocie nakazania ich zwrotu wraz z odsetkami. Wnioskodawca nie otrzymał żadnej z takich decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 15 grudnia 2000 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przyznał G. B. rentę rodzinną po zmarłym ojcu od dnia 18 października 2000 r. do dnia 30 listopada 2003 r.

Kolejną decyzją z dnia 16 października 2003 r. organ rentowy ustalił świadczenia w zbiegu, tj. rentę rodzinną do dnia 31 października 2005 r. oraz dodatek pielęgnacyjny od dnia 1 listopada 2003 r. na stałe.

Renta rodzinna była przyznawana na kolejne okresy, tj. decyzją z dnia 14 września 2005 r. - do dnia 31 sierpnia 2008 r., decyzją z dnia 12 sierpnia 2008 r. – do dnia 31 sierpnia 2012 r., decyzją z dnia 6 lipca 2012 r. - do dnia 30 września 2017 r. oraz decyzją z dnia 30 października 2017 r. - do dnia 31 października 2022 r.

Jednocześnie G. B. ma przyznane prawo do renty socjalnej.

Orzeczeniem (...) w R. z dnia 11 grudnia 2015 r. (...) wnioskodawca został zaliczony do osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym z uwagi na schorzenia oznaczone symbolem 11-I.

W 2005 r. wnioskodawca powziął wiadomość w (...)ie w D., że może ubiegać się o zasiłek pielęgnacyjny. Złożył stosowny wniosek, na którym widnieje oświadczenie, czy dana osoba nie pobiera dodatku pielęgnacyjnego. Wnioskodawca nie ujawnił przed Ośrodkiem, że pobiera dodatek pielęgnacyjny. Jednocześnie (...) nie ma obowiązku weryfikacji tego oświadczenia w ZUS-ie bądź w innym organie. Zazwyczaj pracownik Ośrodka dodatkowo zapytuje wnioskodawcę, czy dana osoba nie pobiera dodatku pielęgnacyjnego z ZUS-u lub KRUS-u.

Wnioskodawca nabył prawo do zasiłku pielęgnacyjnego, nie informując (...)u, że od 2003 r. pobiera dodatek pielęgnacyjny.

W związku z wejściem w życie ustawy o świadczeniu uzupełniającym, z dniem 1 października 2019 r., D. P. – kierownik (...)u zleciła dokonanie w ZUS-ie weryfikacji świadczeniobiorców pod kątem pobierania przez nich dodatku pielęgnacyjnego. Wówczas okazało się, że 3 osoby, w tym G. B., pobierają taki dodatek. Oznaczało to, że uzyskują zarówno dodatek pielęgnacyjny, jak i zasiłek pielęgnacyjny, tj. świadczenia konkurencyjne.

Pismem z dnia 11 sierpnia 2020 r. Kierownik(...) (...) w D. poinformował, że decyzją Wójta Gminy D. zostało przyznane prawo do zasiłku pielęgnacyjnego dla G. B. bezterminowo, począwszy od dnia 1 września 2005 r. Wskazał, iż w związku z tym, że wnioskodawca od 1 listopada 2003 r. jest uprawniony do dodatku pielęgnacyjnego, to zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje. Podał, iż za okres od dnia 1 września 2005 r. do dnia 31 sierpnia 2006 r. wypłacono zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 144,00 zł miesięcznie, za okres od 1 września 2006 r. do 31 października 2018 r. w wysokości 153,00 zł miesięcznie, za okres od 1 listopada 2018 r. do 31 października 2019 r. w wysokości 184,42 zł miesięcznie oraz za okres od 1 listopada 2019 r. do 31 maja 2020 r. w wysokości 215,84 zł miesięcznie. Wypłata zasiłku została wstrzymana od 1 czerwca 2020 r. Uwzględniając powyższe, (...) w D. zwrócił się o zwrot wypłaconego zasiłku pielęgnacyjnego za okres od dnia 1 września 2005 r. do dnia 31 maja 2020 r.

W dniu 11 września 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wydał decyzję stanowiącą przedmiot niniejszego postępowania.

Wnioskiem z dnia 14 października 2020 r. G. B. zwrócił się do Wójta Gminy D. o umorzenie w całości kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych łącznie z odsetkami.

Postanowieniem z dnia 6 listopada 2020 r., wydanym z upoważnienia Wójta Gminy D. przez Kierownika (...) w D., orzeczono o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie umorzenia nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych na podstawie art. 61a Kodeksu postępowania administracyjnego.

Na skutek wniesionego zażalenia, postanowieniem z dnia 15 grudnia 2020 r. sygn. (...) (...)w R. utrzymało w mocy postanowienie organu I instancji w przedmiocie odmowy wszczęcia postępowania w sprawie umorzenia nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych przez G. B.. Postanowienie to jest prawomocne.

W dniu 20 stycznia 2021 r. wnioskodawca wystąpił do organu rentowego o umorzenie kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych na podstawie decyzji Wójta Gminy D. z dnia 1 września 2005 r. łącznie z odsetkami z uwagi na szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji wnioskodawcy i jego rodziny. Jednocześnie wystąpił o zwrot kwoty dotychczas potrąconej renty na podstawie decyzji z dnia 11 września 2020 r. Wniosek ten, pismem z dnia 11 lutego 2021 r., został przekazany do (...)u.

Postanowieniem z dnia 24 lutego 2021 r., wydanym z upoważnienia Wójta Gminy D. przez Kierownika (...) w D., orzeczono ponownie o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie umorzenia nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych na podstawie art. 61a Kodeksu postępowania administracyjnego.

W dniu 1 marca 2021 r. wnioskodawca wystąpił do Wójta Gminy D. reprezentowanego przez Kierownika (...) w D., o zmniejszenie kwoty potrącanych świadczeń z kwoty 1.200,00 zł do kwoty 500,00 zł miesięcznie. Wniosek ten został przekazany do organu rentowego. W piśmie z dnia 21 kwietnia 2021 r. Ośrodek poinformował organ rentowy o zmniejszeniu kwoty potrącanych rat do 500,00 zł, począwszy od kwietnia 2021 r.

(dowód: akta rentowe wnioskodawcy, dokumentacja – k. 7-19, 22, 54- orzeczenie – k. 20, dokumentacja medyczna – k. 21, pismo – k. 37, postanowienie – k. 42-44, korespondencja – k. 54-69, zeznania świadka D. P. – k. 74-75, zeznania wnioskodawcy G. B. – k. 50-51)

Powyższych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o dowody z dokumentów w aktach sprawy oraz w aktach ubezpieczeniowych, których treść i forma nie budziły wątpliwości i nie były kwestionowane przez strony postępowania.

Atrybutem wiarygodności Sąd obdarzył również zeznania złożone przez świadka D. P. oraz wnioskodawcę G. B.. W ocenie Sądu były one jasne, spójne i korespondowały z dokumentami stanowiącymi podstawę rozstrzygnięcia. Z powyższych względów, zostały uwzględnione przez Sąd przy dokonywaniu ustaleń faktycznych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie podlegało uwzględnieniu, w zakresie, w jakim wnioskodawca naprowadzał na konieczność uchylecia zaskarżonej decyzji.

W pierwszej kolejności należy zasygnalizować, że Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych orzeka jako sąd odwoławczy w I instancji, działając w oparciu o przepisy art. 459-476 oraz art. 477⁸-477^{14a} KPC. Wśród tych przepisów znajduje się art. 477¹⁴ § 1 i 2 KPC, którego treść determinuje możliwe w pierwszej instancji sposoby rozstrzygnięcia odwołania, tj. oddalenie odwołania lub zmiana decyzji. Taka regulacja oznacza, że zasadniczą rolą sądu ubezpieczeń społecznych jest merytoryczne rozpoznanie kwestii objętych zaskarżoną decyzją, zaś poza zakresem badania pozostają kwestie postępowania administracyjnego organu rentowego, a ponadto wady formalne decyzji organu rentowego, które mogą być uwzględnione jedynie wówczas, gdy dyskwalifikują tę decyzję w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego (por. orzeczenia SN z: 21.11.1980 r., III CZP 43/80 i 3.2.2011 r., II UK 271/10). Postępowanie sądowe skupia się zatem na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego, a zarzuty odnoszące się do naruszenia przepisów postępowania pozostają niejako poza przedmiotem rozpoznania przez sąd (por. post. SN z 28.9.2002 r., II UKN 356/01). Mogą jednak pojawić się sytuacje, w których zaskarżona decyzja uchyla się spod kompetencji kontrolnych sądu, albowiem jej treść utrudnia bądź uniemożliwia rozstrzygnięcie merytoryczne.

Przedmiotem zaskarżonej decyzji jest w istocie zobowiązanie wnioskodawcy do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia (zasiłku pielęgnacyjnego) w drodze potrąceń dokonywanych przez organ rentowy.

Zgodnie z art. 30 ustawy o świadczeniach rodzinnych z 28 listopada 2003 r. (Dz.U. z 2020 r., poz. 111), osoba, która pobrała nienależnie świadczenia rodzinne, jest obowiązana do ich zwrotu. Za nienależnie pobrane świadczenia rodzinne uważa się:

1) świadczenia rodzinne wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie, zawieszenie prawa do świadczeń rodzinnych lub zmniejszenie wysokości przysługujących świadczeń rodzinnych albo wstrzymanie wypłaty świadczeń rodzinnych w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca te świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

1a) świadczenia rodzinne wypłacone w związku z zastosowaniem przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu - po ustaleniu, że wystąpiły okoliczności, o których mowa w art. 5 ust. 4c;

2) świadczenia rodzinne przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą te świadczenia;

3) świadczenia rodzinne wypłacone w przypadku, o którym mowa w art. 23a ust. 5, za okres od dnia, w którym osoba stała się uprawniona do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, do dnia wydania decyzji o uchyleniu decyzji przyznającej świadczenia rodzinne;

4) świadczenia rodzinne przyznane na podstawie decyzji, której następnie stwierdzono nieważność z powodu jej wydania bez podstawy prawnej lub z rażącem naruszeniem prawa albo świadczenie rodzinne przyznane na podstawie decyzji, która została następnie uchylona w wyniku wznowienia postępowania i osobie odmówiono prawa do świadczenia rodzinnego;

5) świadczenia rodzinne wypłacone osobie innej niż osoba, która została wskazana w decyzji przyznającej świadczenia rodzinne, z przyczyn niezależnych od organu, który wydał tę decyzję.

Od kwot nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, o których mowa w ust. 2 pkt 1-3 i 5, naliczane są odsetki ustawowe za opóźnienie.

Należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat, licząc od dnia, w którym decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń stała się ostateczna. Decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych nie jest wydawana, jeżeli od terminu ich pobrania upłynęło więcej niż 10 lat (ust. 5). Kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych ustalone ostateczną decyzją podlegają potrąceniu z wypłacanych świadczeń rodzinnych, wypłacanych zasiłków dla opiekunów, o których mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, oraz wypłacanego świadczenia wychowawczego.

Zgodnie z art. 16 ww. ustawy, zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje m.in. osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia. Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego. Osobie, której przyznano dodatek pielęgnacyjny za okres, za który wypłacono zasiłek pielęgnacyjny, Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub inny organ emerytalny lub rentowy, który przyznał dodatek pielęgnacyjny, wypłaca emeryturę lub rentę pomniejszoną o kwotę odpowiadającą wysokości wypłaconego za ten okres zasiłku pielęgnacyjnego i przekazuje tę kwotę na rachunek bankowy organu właściwego. Przekazanie kwoty odpowiadającej wysokości zasiłku pielęgnacyjnego, o którym mowa w ust. 7, uznaje się za zwrot świadczeń nienależnie pobranych.

Uprawnienia, a jednocześnie powinności organu rentowego, o których mowa powyżej, są realizowane na podstawie art. 139-140 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2021 r., poz. 291). Zgodnie z art. 139 ust. 1 pkt 6e tej ustawy, ze świadczeń pieniężnych określonych w ustawie - po odliczeniu składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz zaliczki i innych należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych - podlegają potrąceniu, z uwzględnieniem art. 141, m.in. kwoty nienależnie pobranych zasiłków rodzinnych lub pielęgnacyjnych, świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów w razie braku możliwości potrącenia z wypłacanych zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych, świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów, wraz z odsetkami za zwłokę w ich spłacie, a także kwoty zasiłku pielęgnacyjnego wypłaconego za okres, za który przyznano dodatek pielęgnacyjny. Potrącenia, z zastrzeżeniem art. 141, nie mogą przekraczać 50% miesięcznego świadczenia - jeżeli potrąceniu podlegają należności, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 1-2b oraz pkt 6-9 (art. 140 ust. 4 pkt 1 ustawy).

W przedmiotowej sprawie zaskarżona decyzja, sprowadzająca się w istocie do „zmniejszenia świadczenia o kwotę z tytułu zasiłku pielęgnacyjnego wypłaconego za okres, za który przysługuje dodatek pielęgnacyjny, tj. od 1 września

2005 r. do 31 maja 2020 r.” uchyla się spod sądowej kontroli sądu ubezpieczeń społecznych, zwłaszcza w kontekście podniesionego przez skarżącego zarzutu przedawnienia.

Zgodnie z art. 477¹⁴ § 2¹ KPC, jeżeli decyzja nakładająca na ubezpieczonego zobowiązanie, ustalająca wymiar tego zobowiązania lub obniżająca świadczenie, została wydana z rażącym naruszeniem przepisów o postępowaniu przed organem rentowym, sąd uchyla tę decyzję i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. Przepis ten został wprowadzony ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1469) i obowiązuje od dnia 7 listopada 2019 r. Dzięki zawartemu w nim unormowaniu sąd może badać wady wynikające z naruszenia nie tylko prawa materialnego, ale i procesowego. Z uzasadnienia projektu dotyczącego zmiany Kodeksu postępowania cywilnego z 2019 r. wynika, że niezależnie od tego, czy wady te dotyczą formy, czy treści decyzji, ich wspólną cechą jest to, że naruszają przepisy o postępowaniu przed organem rentowym w takim stopniu, że ich konwalidacja jest niemożliwa. Naprawienie takich decyzji przez sąd polega w istocie na wydaniu ich na nowo, to zaś wymaga ponownego przeprowadzenia całego postępowania – tyle, że przed sądem. Przepis art. 477^{14a} KPC stosowany jest zatem wówczas, gdy konieczne jest wyeliminowanie z obrotu prawnego decyzji organu rentowego i wydanie nowej, po przekazaniu sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpoznania, w tym przeprowadzenia prawidłowego postępowania przed tym organem - uwzględniającego wszelkie wymagania wynikające z prawa materialnego (por. postanowienia SN: z 5 lutego 2013 r., II UZ 83/12; z 30 września 2014 r., III UZ 9/14; z 27 listopada 2014 r., III UZ 12/14; z 15 października 2015 r., I UZ 10/15; z 22 marca 2016 r., I UZ 42/15; z 28 czerwca 2016 r., I UZ 10/16; z 11 października 2016 r., I UZ 18/16).

W realiach niniejszego postępowania rażące naruszenie przepisów o postępowaniu polegało na nierozpoznaniu istoty sprawy ubezpieczonego. Przypomnieć należy, że zaskarżoną decyzją organ ustalił od 1 września 2020 r. uprawnienia do świadczeń w zbiegu. Wskazał m.in., iż G. B. jest uprawniony do renty rodzinnej do 31 października 2022 r. Organ poinformował, iż do świadczenia przysługują: dodatek pielęgnacyjny do 31 października 2022 r. oraz świadczenie uzupełniające. Podał także, że świadczenie zwiększa się o kwotę ustaloną w decyzji dotyczącej renty socjalnej o 1 200,00 zł i jednocześnie świadczenie zmniejsza się o ww. kwotę z tytułu zasiłku pielęgnacyjnego wypłaconego za okres, za który przysługuje dodatek pielęgnacyjny, tj. od 1 września 2005 r. do 31 maja 2020 r. ZUS podał, że od 1 września 2020 r. wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 1 535,91 zł. Wydając tej treści decyzję, organ rażąco naruszył tryb postępowania opisany w art. 154 Kodeksu postępowania administracyjnego. Zdaniem Sądu Okręgowego, organ rentowy powinien był (uprzednio lub równoległe) ustalić wysokość świadczenia objętego zwrotem (z czego wynikałoby również, za jaki okres dochodzi tego zwrotu), względnie w innym trybie doprowadzić do wskazania jego wysokości i uzyskania tytułu wykonawczego. Dopiero tak przeprowadzone postępowanie, wskazujące wysokość zadłużenia wnioskodawcy, jak również czasokres, za jaki przysługuje, mogłoby podlegać weryfikacji wnioskodawcy, a następnie – kontroli sądowej, w tym – w zakresie konsekwentnie prezentowanego przez wnioskodawcę zarzutu przedawnienia przywoływanego na podstawie art. 30 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Godna uwagi jest bowiem argumentacja skarżącego, że w sprawie wymagane było przeprowadzenie dwóch odrębnych postępowań: wcześniejszego w przedmiocie ustalenia nienależnych świadczeń i późniejszego: w przedmiocie nakazania ich zwrotu wraz z odsetkami. Wnioskodawca nie otrzymał żadnej z takich decyzji. Dotychczas bowiem ani (...), ani organ rentowy nie ustaliły wysokości zadłużenia.

W kontekście zważeń Sądu Okręgowego, należy również zwrócić uwagę na równoległy tok postępowania administracyjnego, w którym skarżący nie otrzymał oczekiwanej ochrony prawnej. Otóż wnioskodawca dwukrotnie występował do wójta gminy o umorzenie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, a postępowania te zakończyły się odmową wszczęcia postępowania. Powyższe oznacza, że w tamtym trybie jego interes nie został zaspokojony, co tym bardziej naprowadza na potrzebę jego ochrony w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2¹ KPC, uchylił zaskarżoną decyzję, jak w pkt I wyroku.

Orzeczenie o kosztach zastępstwa procesowego oparto na treści art. 98 KPC i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800).

Niniejsze pismo umieszczone zostało na portalu informacyjnym w celach informacyjnych i nie wywołuje skutków procesowych: doręczenie wywołujące skutki procesowe na zarządzenie przewodniczącego dokonane zostanie według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego.